

ผู้บริหารสถานศึกษา ยุค Disruptive Technology

ADMINISTRATORS FOR THE DISRUPTIVE TECHNOLOGY ERA

อชฎาวุฒิ เขียนหนา¹, รศ.ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์²

Autchadawoot Khianna¹, Dr.Mattana Wangthanomsak²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

²อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำสำคัญ

บทคัดย่อ

ผู้บริหาร
สถานศึกษา,
ยุคDisruptive
Technology

Disruptive Technology หรือ เทคโนโลยีพลิกโฉม หมายถึง เทคโนโลยีที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานและระบบเดิม ๆ อย่างฉับพลัน ทำให้วิธีการทำงานที่เคยใช้กลายเป็นล้าสมัย หรือถูกแทนที่โดยวิธีการใหม่ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น เทคโนโลยีนี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลงเพียงแค่กระบวนการทำงานเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อการดำเนินชีวิต สังคม และเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง ตัวอย่างที่ชัดเจนคือการมาของอินเทอร์เน็ตที่ทำให้ธุรกิจและการสื่อสารต้องปรับตัวอย่างรวดเร็ว หรือการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่เข้ามาบทบาทสำคัญในหลายอุตสาหกรรม ทั้งในด้าน การวิเคราะห์ข้อมูล การให้บริการลูกค้า และการผลิต ซึ่งทำให้การทำงานแบบเดิมต้องถูกเปลี่ยนแปลงไป

ความสำคัญของ Disruptive Technology ไม่เพียงแต่อยู่ที่การพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ แต่ยังคงครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสทางธุรกิจและการพัฒนาสังคมในภาพรวม อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีนี้ยังนำมาซึ่งความท้าทาย เพราะองค์กรหรือบุคคลที่ไม่สามารถปรับตัวตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ อาจต้องเผชิญกับความเสียหายหรือสูญเสียความสามารถในการแข่งขันไป ในส่วนของการบริหารจัดการทรัพยากร ผู้บริหารต้อง: บทบาทสำคัญในการจัดการความรู้ (Knowledge Management) โดยการรวบรวม จัดเก็บ และเผยแพร่ข้อมูลที่มีค่าในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บุคลากรทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งผู้บริหารต้องจัดหาการฝึกอบรมและส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาทักษะทันสมัยและจำเป็นต่อการทำงานในยุคเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ยิ่งไปกว่านั้น ผู้บริหารยังต้องมีความสามารถในการวางแผนและสร้างคามยั่งยืนให้กับสถานศึกษาในระยะยาว โดยการปรับใช้เทคโนโลยีในกระบวนการจัดการต่าง ๆ เช่น การจัดการข้อมูลแบบดิจิทัลเพื่อลดการใช้ทรัพยากรและเพิ่มความโปร่งใสในการบริหารงาน การสร้างความยั่งยืนนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถเติบโตในยุคของเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง แต่ยังช่วยให้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าในการพัฒนาความรู้และทักษะของนักเรียนให้พร้อมเผชิญกับโลกในอนาคต ผู้บริหารที่สามารถปรับตัวและนำเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นผู้นำที่สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างยั่งยืน

Abstract

Disruptive Technology refers to innovations that drastically alter the way operations and traditional systems function, rendering old methods obsolete or replacing them with more efficient and modern

approaches. This technology does not merely affect work processes; it also has far-reaching impacts on daily life, society, and the economy. A clear example is the advent of the internet, which forced businesses and communication systems to rapidly adapt, or the use of artificial intelligence (AI), which has become crucial in various industries, from data analysis and customer service to manufacturing, fundamentally changing how traditional tasks are performed.

The significance of Disruptive Technology lies not only in fostering innovation but also in creating business opportunities and promoting societal development as a whole. However, it also presents challenges as organizations and individuals who fail to adapt to these fast-paced technological changes may risk falling behind or losing their competitive edge. In terms of resource management, leaders play a vital role in Knowledge Management by systematically gathering, storing, and disseminating valuable information within an organization. This ensures that all personnel can access and utilize the data to its fullest potential. Additionally, developing the capabilities of staff is another crucial responsibility. Leaders must provide training and encourage the development of modern essential skills that align with the rapid technological advancements.

Moreover, leaders must be able to plan and ensure long-term sustainability for their institutions by integrating technology into various management processes. For instance, the use of digital data management can reduce resource consumption and increase transparency in administration. This focus on sustainability not only allows educational institutions to continue growing in the age of technology but also ensures that education remains a valuable tool for developing students' knowledge and skills, preparing them to face the challenges of the future. Leaders who can adapt and effectively implement technology will be those who guide their institutions to success in this era of transformation, ensuring long-term growth and sustainability.

Keywords: Administrators, Disruptive Technology Era

ภูมิหลัง

ในยุคที่โลกขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดด ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถยืนอยู่เฉยได้อีกต่อไป "Disruptive Technology" หรือเทคโนโลยีที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานและวิถีชีวิตในสังคม ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารทุกคนต้องเผชิญ การที่เทคโนโลยีดังกล่าวสามารถเข้ามาแทนที่วิธีการเดิม ๆ อย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งความท้าทายที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ทำให้บทบาทของผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่ทันสมัยและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ บทความนี้จึงมุ่งเน้นการสำรวจและวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค Disruptive Technology รวมถึงวิธีการที่พวกเขาสามารถนำองค์กรให้รอดพ้นและก้าวข้ามความท้าทายเหล่านี้ไปได้

ความสำคัญของ Disruptive Technology ไม่ได้ได้อยู่แค่ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสในการพัฒนาและยกระดับการศึกษา การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการบริหาร การเรียนการสอน และการจัดการข้อมูลต่างๆ ช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและเพิ่มประสิทธิภาพได้อย่างมาก นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์และคาดการณ์ถึงแนวโน้มทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าสถานศึกษาจะยังคงตอบโจทย์ความต้องการของนักเรียนและชุมชนในอนาคต

อย่างไรก็ตาม การเผชิญหน้ากับ Disruptive Technology ไม่ได้ปราศจากปัญหา ผู้บริหารต้องรับมือกับความซับซ้อนของการเปลี่ยนแปลง เช่น การจัดการกับบุคลากรที่ยังไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีใหม่ การปรับโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการจัดการทรัพยากรที่มีจำกัด

บทความนี้จะนำเสนอแนวทางการบริหารที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับการนำเสนอแนวทางการรับมือกับปัญหาเหล่านี้เพื่อให้สถานศึกษาก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงในยุค Disruptive Technology

Disruptive Technology คืออะไร

“Disruptive” หมายถึง สิ่งที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงหรือรบกวนระบบหรือวิธีการทำงานที่เคยเป็นมา ส่วน “Technology” หรือ “เทคโนโลยี” หมายถึง การประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมในการพัฒนาเครื่องมือ เครื่องจักร หรือระบบต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานหรือการดำรงชีวิต เทคโนโลยีสามารถครอบคลุมได้หลากหลายด้าน เช่น เทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีทางการแพทย์ หรือเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นต้น เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจโดยทำให้มนุษย์สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น “Disruptive Technology” หรือ “เทคโนโลยีก้าวกระโดด” หมายถึงเทคโนโลยีที่ทำให้วิธีการทำงานหรือรูปแบบธุรกิจแบบดั้งเดิมต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วหรือหมดความสำคัญไป เช่น การเข้ามาของอินเทอร์เน็ตที่ทำให้ธุรกิจหลายรูปแบบต้องปรับตัวหรือการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานในหลายอุตสาหกรรม ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว หลายสิ่งที่เคยเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของเรากลับกลายเป็นเรื่องล้าหลังไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นวิธีการทำงาน รูปแบบการบริหารจัดการ หรือแม้กระทั่งการสื่อสารระหว่างกัน ทั้งหมดนี้เป็นผลมาจากการเข้ามาของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สามารถเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวิธีการทำงานของผู้คนได้อย่างมหาศาล แนวคิดหนึ่งที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์นี้ได้ชัดเจนคือ “Disruptive Technology” หรือ “เทคโนโลยีพลิกโฉม” ซึ่งเป็นแนวคิดที่กล่าวถึงเทคโนโลยีที่สามารถทำลายหรือเปลี่ยนแปลงระบบเดิมที่มีอยู่ และสร้างความเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงต่ออุตสาหกรรมหรือสังคม โดย Schwab [1] ได้ให้ความหมาย Disruptive Technology คือเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานของอุตสาหกรรมหรือสังคม ซึ่งเกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย เช่น ปัญญาประดิษฐ์, อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง, และการพิมพ์ 3 มิติ ซึ่งมีผลกระทบที่ใหญ่หลวงต่อวิธีการทำงานและการใช้ชีวิตของเรา

ซึ่งสอดคล้องกับ C. M. Christensen et al [2] ให้ความหมายว่า Disruptive Technology เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงวิธีการที่ลูกค้าใช้หรือมองเห็นผลิตภัณฑ์หรือบริการ และมักจะมีผลต่ออุตสาหกรรมในระยะยาว นอกจากนี้ Schwab [1] อธิบายว่า Disruptive Technology คือเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานในสังคมและเศรษฐกิจ โดยการเปลี่ยนแปลงนี้มักเกิดจากการรวมกันของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีผลกระทบใหญ่ต่อระบบปัจจุบัน Christensen [3] เน้นว่า Disruptive Technology คือเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่และมักเริ่มจากตลาดที่เล็กหรือกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการต่ำ จากนั้นมันค่อยๆ เข้าสู่ตลาดหลักและเปลี่ยนแปลงวิธีการทำธุรกิจหรือการดำเนินงานที่มีอยู่ ส่วน Scharff and Lawton [4] อธิบายว่า Disruptive Technology เป็นเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของตลาดและอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว โดยมันมักมีการสร้างคุณค่าใหม่หรือประสบการณ์ที่แตกต่างจากเทคโนโลยีที่มีอยู่ก่อนหน้านี้ เช่นเดียวกับ Roberts [5] ได้อธิบายว่า Disruptive Technology เป็นเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินธุรกิจและกลยุทธ์การแข่งขันอย่างรุนแรง โดยมันสามารถนำมาซึ่งการสร้างแบบจำลองธุรกิจใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน และทำให้บริษัทที่ไม่สามารถปรับตัวได้ต้องพ่ายแพ้ ผลกระทบของ Disruptive Technology ต่อรูปแบบธุรกิจและกลยุทธ์การแข่งขัน โดยอธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยีใหม่สามารถทำให้ธุรกิจต้องปรับตัวและพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อความอยู่รอด Disruptive Technology ถูกอธิบายว่าเป็นเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร โดยมัน

ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางการจัดการและการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางการดำเนินงานและการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในตลาด

Smith and Johnson [6] กล่าวถึง Disruptive Technology ว่าเป็นเทคโนโลยีที่นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างรุนแรงต่อธุรกิจและอุตสาหกรรม โดยมันมักจะท้าทายวิธีการปฏิบัติงานที่มีอยู่และสร้างโอกาสใหม่ ๆ ส่วน Davis and Brook [7] พูดถึง Disruptive Technology ว่าเป็นเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในวิธีการดำเนินธุรกิจและการทำงาน โดยมักเริ่มต้นจากการแก้ไขปัญหาในลักษณะที่ไม่เป็นที่นิยมและค่อย ๆ เติบโตไปสู่ตลาดหลัก ซึ่ง Adams [8] ได้กล่าวถึงการมุ่งเน้นการศึกษาเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจาก Disruptive Technology ภายในองค์กร และผลกระทบที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์และการจัดการ นอกจากนี้ Wilson and Lee [9] ได้กล่าวว่า Disruptive Technology คือเทคโนโลยีที่สามารถเปลี่ยนแปลงองค์กรและอุตสาหกรรมได้อย่างรวดเร็ว โดยการพัฒนานวัตกรรมใหม่ที่มีผลกระทบต่อวิธีการทำงานและกระบวนการธุรกิจ

จากความหมายของ Disruptive Technology ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า “Disruptive Technology” หรือ “เทคโนโลยีก้าวกระโดด” หมายถึงเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานและระบบธุรกิจแบบดั้งเดิมอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างเช่น การเข้ามาของอินเทอร์เน็ตและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานของหลายอุตสาหกรรมอย่างสิ้นเชิง เทคโนโลยีนี้มักเริ่มจากกลุ่มตลาดขนาดเล็กแต่มีศักยภาพในการเติบโตและขยายเข้าสู่ตลาดหลักจนทำลายระบบที่เคยมีมา ผลกระทบจาก Disruptive Technology ไม่ได้จำกัดเฉพาะการพัฒนาทางธุรกิจ แต่ยังส่งผลต่อโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจในภาพรวม ทำให้วิธีการสื่อสาร การบริหารจัดการ และการใช้ชีวิตประจำวันต้องปรับตัวตามไปด้วย แม้ว่าจะเป็นการสร้างโอกาสใหม่ ๆ แต่หากธุรกิจหรือองค์กรไม่สามารถปรับตัวได้ ก็อาจเผชิญความเสี่ยงที่จะล้มเหลว

ผลกระทบของ Disruptive Technology ต่อสถานศึกษา

ผลกระทบของ Disruptive Technology ต่อสถานศึกษาส่งผลให้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่อยู่ในห้องเรียนสู่การใช้เทคโนโลยี เช่น การเรียนรู้ออนไลน์ แพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบดิจิทัล ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ตลอดเวลาและเพิ่มความยืดหยุ่นในการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ เช่น การใช้ระบบจัดการโรงเรียนอัจฉริยะ (Smart School Management Systems) ที่ช่วยในการติดตามผลการเรียน ดูแลความปลอดภัย และประสานงานกับผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ครูไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้สอนหลักเพียงอย่างเดียว แต่ยังทำหน้าที่เป็นโค้ชหรือผู้แนะนำการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย โรงเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มการเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางการศึกษา เช่น หนังสือดิจิทัล (E-books), ห้องสมุดออนไลน์, และการเข้าถึงทรัพยากรวิชาการจากทั่วโลก ช่วยให้นักเรียนสามารถขยายขอบเขตความรู้ได้มากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แม้เทคโนโลยีจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำในกลุ่มนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์หรืออินเทอร์เน็ตได้ ทำให้เกิดช่องว่างทางการศึกษา โรงเรียนต้องวางแผนการสนับสนุนให้กลุ่มนักเรียนเหล่านี้เข้าถึงเทคโนโลยีอย่างทั่วถึง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียนยังเพิ่มความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนและครู โรงเรียนต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่ดีเพื่อปกป้องข้อมูลที่ถูกนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง ผลกระทบของ Disruptive Technology ที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาแบ่งเป็นประเด็นหลัก ๆ ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน Disruptive Technology ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างมาก ซึ่งทำให้เกิดการปฏิรูปวิธีการเรียนรู้และการจัดการศึกษาในหลายมิติ ประการแรก

การเปลี่ยนจากการสอนแบบดั้งเดิมมาเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น E-learning, การเรียนออนไลน์ และการใช้แพลตฟอร์มเสมือนจริงช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งช่วยให้นักเรียนเข้าถึงข้อมูลและความรู้ได้มากขึ้น ประการที่สอง ครูต้องปรับตัวในการใช้เทคโนโลยีในการสอน เพื่อให้เนื้อหาน่าสนใจและตรงกับความต้องการของนักเรียนที่มีความหลากหลาย รวมถึงการใช้เครื่องมือเช่น AI ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลประการที่สาม การเปลี่ยนแปลงนี้ยังส่งผลให้ครูเปลี่ยนไป จากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ โดยการช่วยให้นักเรียนค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง นอกจากนี้ Disruptive Technology ยังเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้แบบเชิงลึก (Deep Learning) ที่เน้นการทำความเข้าใจเนื้อหามากกว่าการท่องจำ ในด้านโครงสร้างสถานศึกษา การลงทุนในระบบเครือข่ายและอุปกรณ์เทคโนโลยีจำเป็นต้องเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เสถียรและรองรับการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น และมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกันที่ดีขึ้น ในระยะยาว เทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอาจทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิมไม่จำเป็นอีกต่อไป และการเรียนรู้แบบออนไลน์หรือแบบผสมผสาน (Blended Learning) อาจกลายเป็นรูปแบบหลักในอนาคต

2. บทบาทของครูและผู้บริหารการศึกษา การเข้ามาของ Disruptive Technology ส่งผลให้บทบาทของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับตัวอย่างมากเพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงในโลกการศึกษา ประการแรก บทบาทของครูได้เปลี่ยนจากผู้สอนแบบถ่ายทอดความรู้ในห้องเรียนเป็นผู้สนับสนุนและผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) ในยุคที่ข้อมูลความรู้สามารถเข้าถึงได้ง่ายทางอินเทอร์เน็ต ครูจึงไม่ใช่แหล่งความรู้หลักอีกต่อไป แต่เป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งต้องการทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้แพลตฟอร์ม E-learning, การนำเครื่องมือ AI หรือแอปพลิเคชันในการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ ครูต้องพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เช่น การออกแบบการสอนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมกับการใช้เทคโนโลยี หรือที่เรียกว่า Blended Learning ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ทักษะสำคัญที่ครูต้องมีคือความสามารถในการจัดทำสื่อดิจิทัล และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่น่าสนใจในโลกออนไลน์ ครูยังต้องปรับตัวให้พร้อมรับการสื่อสารสองทางมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนสามารถเรียนรู้และมีส่วนร่วมได้ในเวลาที่ตนเองสะดวก สำหรับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา Disruptive Technology ทำให้การบริหารจัดการในโรงเรียนต้องปรับตัวอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Leader) ที่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น การนำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information Systems - MIS) มาใช้ในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องวางนโยบายสนับสนุนให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างเท่าเทียม และจัดหาเครื่องมือหรือทรัพยากรที่จำเป็น เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านไอที การสนับสนุนการฝึกอบรมครูเพื่อเพิ่มพูนทักษะดิจิทัล ยังส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ผู้บริหารต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี และต้องมีวิสัยทัศน์ในการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดจากเทคโนโลยี นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีที่ใช้ โดยต้องพิจารณาถึงการวัดผลที่ไม่ใช่เพียงความรู้ แต่รวมถึงทักษะการคิดวิเคราะห์และการใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาด้วย

3. การเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรการเรียนรู้ Disruptive Technology ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรการเรียนรู้ไปอย่างมาก ผลกระทบสำคัญประการแรกคือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ผ่านอินเทอร์เน็ตและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล เช่น วิดีโอการสอนออนไลน์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งข้อมูลดิจิทัลจากทั่วโลก ข้อมูลเหล่านี้สามารถค้นหาได้ตลอดเวลา ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองโดยไม่ต้องพึ่งพาครูหรือห้องสมุดเพียงอย่างเดียว รวมถึงความสะดวกในการ

เข้าถึงข้อมูลนี้ยังทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่ยืดหยุ่นมากขึ้น ผู้เรียนสามารถเลือกเวลาและสถานที่เรียนรู้ได้ตามความสะดวก ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านหรือที่ใดก็ตามที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้เรียนสามารถจัดการเวลาของตนเองได้ดีขึ้น อีกทั้งยังเหมาะสมกับผู้ที่มีการกิจหรืองานอื่น ๆ ทำให้การเรียนรู้ไม่ถูกจำกัดอยู่ในห้องเรียนแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ข้อมูลความรู้แล้ว ทรัพยากรการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัล เช่น ซอฟต์แวร์การจำลองสถานการณ์ เครื่องมือการเรียนรู้เสมือนจริง (Virtual Reality) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) ก็กลายมาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนและพัฒนาทักษะได้ในสภาพแวดล้อมที่จำลองขึ้นมา สิ่งเหล่านี้ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งในเรื่องที่ซับซ้อน แต่อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรการเรียนรู้ที่มากขึ้นก็มีข้อท้าทายเช่นกัน นักเรียนต้องมีทักษะในการคัดกรองข้อมูล เนื่องจากมีข้อมูลจำนวนมากที่อาจไม่ถูกต้องหรือไม่มีความน่าเชื่อถือ การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลจึงกลายเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เรียนในยุคดิจิทัลต้องมี นอกจากนี้ แม้ว่าการเข้าถึงข้อมูลจะเป็นเรื่องง่ายขึ้น แต่ก็ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีในบางพื้นที่หรือกลุ่มประชากรที่ยังขาดทรัพยากรทางดิจิทัล เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ไม่ดีพอ ผู้เรียนในกลุ่มเหล่านี้อาจถูกจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรการเรียนรู้ ทำให้การใช้ประโยชน์จาก Disruptive Technology ยังไม่เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียมในทุกพื้นที่

4. ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นปัญหาที่ฝังลึกในสังคมหลายแห่งทั่วโลก ไม่เพียงแต่ในประเทศไทย แต่ยังเกิดขึ้นในหลายประเทศที่กำลังพัฒนาและพัฒนาแล้ว ความเหลื่อมล้ำนี้เป็นปัญหาที่กระทบต่อโอกาสของนักเรียนในการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งอาจนำไปสู่การจำกัดศักยภาพของคนรุ่นใหม่ ส่งผลต่อทั้งสังคมในระยะยาว การแก้ไขปัญหาต้องอาศัยการเข้าใจถึงต้นตอที่หลากหลาย ตั้งแต่ปัจจัยทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางการศึกษา ไปจนถึงการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน ในหลายประเทศ ครอบครัวที่มีรายได้ต่างกันย่อมส่งผลให้เด็กแต่ละคนมีโอกาสในการเรียนรู้ที่ไม่เท่าเทียมกัน เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะดีมักได้รับโอกาสในการศึกษาในโรงเรียนที่มีคุณภาพ มีครูที่มีประสบการณ์ และเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นห้องปฏิบัติการที่ครบครัน หรืออุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ในขณะที่เด็กจากครอบครัวที่ยากจนมักต้องเผชิญกับข้อจำกัดมากมาย โรงเรียนที่พวกเขาเข้าเรียนอาจขาดทรัพยากรพื้นฐาน เช่น หนังสือเรียน อุปกรณ์การศึกษา หรือแม้กระทั่งการเข้าถึงเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคที่กีดขวางการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง นอกเหนือจากปัจจัยทางเศรษฐกิจแล้ว โครงสร้างระบบการศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ โรงเรียนในเขตเมืองมักได้รับการสนับสนุนมากกว่า มีทรัพยากรที่พร้อมทั้งด้านบุคลากรและการสอน ขณะที่โรงเรียนในพื้นที่ชนบทหรือพื้นที่ห่างไกลมักขาดแคลนครูที่มีคุณภาพ หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการบริหารจัดการด้านการศึกษา ความเหลื่อมล้ำในโครงสร้างนี้ส่งผลให้นักเรียนที่อยู่ในเขตชนบทมีโอกาสในการเรียนรู้น้อยกว่านักเรียนในเขตเมือง ทำให้โอกาสในการประสบความสำเร็จของนักเรียนเหล่านี้แตกต่างกันอย่างมาก อีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาคือการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน ครอบครัวที่มีความรู้และมีความเข้าใจในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลานสามารถช่วยให้เด็กมีพื้นฐานที่แข็งแกร่งในการเรียน ในทางกลับกัน ครอบครัวที่ขาดการสนับสนุนทางการศึกษาไม่ว่าจะด้วยเหตุผลด้านการเงินหรือเวลา มักไม่สามารถให้ความช่วยเหลือในการเรียนรู้ได้เพียงพอ เช่น การช่วยทำการบ้านหรือการส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะ การที่ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการศึกษาของเด็ก ทำให้การขาดการสนับสนุนจากครอบครัวกลายเป็นอีกหนึ่งอุปสรรคที่สำคัญ ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาไม่เพียงแต่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในช่วงเวลาที่เด็กยังศึกษาอยู่เท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่ออนาคตของพวกเขาในระยะยาว นักเรียนที่ไม่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพหรือโอกาสเท่าเทียมกันย่อมมีทักษะไม่เพียงพอที่จะเข้าแข่งขันในตลาดแรงงาน ทำให้พวกเขาอาจประสบปัญหาในการหางานที่ดี ส่งผลให้มีรายได้ต่ำและไม่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตได้ วัฏจักรนี้จะส่งต่อไปยังรุ่น

ถัดไป ก่อให้เกิดความยากจนและความเหลื่อมล้ำในรุ่นถัดไปอย่างต่อเนื่อง การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล โรงเรียน ครอบครัว หรือชุมชน นโยบายที่สนับสนุนการกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียม เช่น การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล การฝึกอบรมครูให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างโอกาสให้เด็กทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนยังเป็นอีกวิธีหนึ่งในการสนับสนุนให้เด็กมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่

กล่าวสรุปคือ Disruptive Technology มีผลกระทบสำคัญต่อสถานศึกษา โดยเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนการสอนจากแบบดั้งเดิมไปสู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การเรียนออนไลน์และแพลตฟอร์มเสมือนจริง ซึ่งเพิ่มความยืดหยุ่นในการศึกษาและทำให้นักเรียนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น บทบาทของครูเปลี่ยนไปจากการถ่ายทอดความรู้เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น ขณะเดียวกัน การใช้เทคโนโลยีก็เพิ่มความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้โรงเรียนต้องมีมาตรการป้องกันที่ดี นอกจากนี้ เทคโนโลยียังทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เนื่องจากนักเรียนบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์หรืออินเทอร์เน็ตได้ ทำให้โรงเรียนต้องมีการวางแผนเพื่อให้การเข้าถึงเทคโนโลยีเป็นไปอย่างทั่วถึง สรุปคือ Disruptive Technology เปลี่ยนแปลงการศึกษาในหลายมิติ ทั้งการเรียนการสอน บทบาทครูและผู้บริหาร รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลและการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการรับมือของผู้บริหารสถานศึกษายุค Disruptive Technology

ในยุค Disruptive Technology ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับความท้าทายและโอกาสใหม่ๆ ที่เกิดจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แนวทางสำคัญคือการพัฒนาทักษะดิจิทัลทั้งในระดับผู้บริหาร ครู และนักเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องเน้นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งควรปรับปรุงหลักสูตรและการสอนให้ทันสมัย รองรับการเรียนรู้แบบออนไลน์หรือการศึกษาระยะไกล นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลและประสิทธิภาพการทำงานในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการดำเนินงาน สุขเมธ ตันติเวชกุล [10] เน้นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจในเทคโนโลยีและนำมาใช้ในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการใช้ระบบบริหารจัดการแบบดิจิทัล การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีของครูและนักเรียน และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นนวัตกรรม นอกจากนี้ยังควรเปิดรับการเปลี่ยนแปลงและมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคนี้ อีกทั้ง สมชาย ปรินชาวุฒิจรัส [11] ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสร้างความตระหนักในหมู่ครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี พร้อมทั้งเสนอให้มีการปรับหลักสูตรและวิธีการสอนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังแนะนำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนเชิงกลยุทธ์และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ Williams [12] กล่าวว่า “ผู้นำสถานศึกษาสมัยนี้ต้องให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่นและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พวกเขาต้องสร้างมุมมองที่ก้าวไปข้างหน้า โดยการเปิดรับการเปลี่ยนแปลงและส่งเสริมทักษะด้านดิจิทัล ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับอนาคต”

ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ สิ่งที่สำคัญคือการปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวทันโลกปัจจุบัน แนวทางการรับมือของผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรให้ความสำคัญ ได้แก่

1. การเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีทั้งสำหรับตนเองและบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในกระบวนการจัดการและการเรียนการสอน เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการข้อมูล การติดตามผลการเรียนรู้ และการประเมินผล ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้และพัฒนาเทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและการสอน โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการข้อมูล เช่น ระบบสารสนเทศ และติดตามผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงาน ผู้บริหารที่เข้าใจเทคโนโลยีจะสามารถนำองค์ความรู้ความสำเร็จในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับครูและนักเรียน เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่สำคัญ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูพัฒนาวิธีการสอนที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในโลกอนาคต การสนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีทักษะดิจิทัลที่ทันสมัยเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับผู้บริหาร ครูควรสามารถใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในกระบวนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนตัวนักเรียนควรได้รับการฝึกฝนทักษะการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องจัดหาโปรแกรมอบรมที่เหมาะสมสำหรับครูและนักเรียน เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง

3. การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีในสถานศึกษาก็เป็นสิ่งจำเป็น ผู้บริหารต้องสามารถวางแผนการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรให้เหมาะสมกับการพัฒนาเทคโนโลยีในโรงเรียน โดยควรมุ่งเน้นที่การจัดหาอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ การวางแผนด้านนี้จะทำให้การนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและราบรื่น

4. ผู้บริหารต้องวางแผนและจัดการงบประมาณอย่างเหมาะสม เพื่อให้แน่ใจว่าโรงเรียนมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย รองรับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เห็นถึงผลกระทบที่เทคโนโลยีจะมีต่ออนาคตของการศึกษา และนำพาสถานศึกษาไปสู่การเป็นผู้นำในด้านการปรับใช้เทคโนโลยีในกระบวนการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารควรนำพาโรงเรียนเข้าสู่การเรียนรู้ยุคดิจิทัล โดยการจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ควรประเมินความต้องการและจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้สถานศึกษามีเทคโนโลยีที่ทันสมัยอยู่เสมอ สิ่งนี้จะช่วยสร้างประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและประสิทธิภาพในการทำงานของครู

5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง การรับมือกับ Disruptive Technology ต้องเริ่มจากการสร้างทัศนคติที่เปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงในองค์กร ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนไม่เพียงแต่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ แต่ยังมีความคิดสร้างสรรค์และกล้าที่จะทดลองใช้เทคโนโลยีในการทำงานและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงและเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยสร้างทัศนคติในองค์กรที่พร้อมที่จะทดลองและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการกล้าทดลองจะช่วยให้บุคลากรมีความมั่นใจและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการใช้เทคโนโลยี

6. ผู้บริหารยังควรส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development) เพื่อให้ครูมีทักษะใหม่ ๆ และพร้อมนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอน การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครูผ่านการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญ ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาการสอนให้สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมด้านเทคโนโลยี ก็เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่สำคัญ การทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกจะช่วยให้โรงเรียนมีข้อมูลและทรัพยากรที่จำเป็นใน

การพัฒนาเทคโนโลยี รวมถึงสามารถปรับใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ ผู้บริหารสามารถขยายความร่วมมือกับภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องด้านเทคโนโลยีเพื่อช่วยพัฒนาสถานศึกษา การมีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาให้คำแนะนำและให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยี จะช่วยเพิ่มโอกาสให้โรงเรียนสามารถพัฒนาเทคโนโลยีและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย

8. ผู้บริหารยังต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารกับชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและแนวทางการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียน การสร้างความเข้าใจที่ดีและความร่วมมือจากทุกฝ่าย จะช่วยให้การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดำเนินไปอย่างราบรื่น การสื่อสารที่ดีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจร่วมกับชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายรับรู้และยอมรับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา ความร่วมมือจากทุกฝ่ายจะช่วยให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างราบรื่นและได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

9. ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) เพราะแม้ว่าเทคโนโลยีจะนำมาซึ่งโอกาสใหม่ ๆ แต่ก็อาจนำมาซึ่งความเสี่ยง ดังนั้น การวางแผนการบริหารความเสี่ยงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงนั้นส่งผลดีต่อทุกฝ่ายในระยะยาว การสื่อสารที่ดีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความปลอดภัยของข้อมูล หรือความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงเทคโนโลยี ผู้บริหารควรวางแผนการบริหารความเสี่ยงอย่างรอบคอบ เพื่อป้องกันปัญหาและรับมือกับความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยี

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเตรียมองค์การให้พร้อมรับมือกับ Disruptive Technology โดยสร้างวัฒนธรรมที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและเปิดกว้างต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ควรสนับสนุนให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องผ่านการอบรมหรือแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างเครือข่ายกับภาคธุรกิจหรือผู้เชี่ยวชาญจะช่วยให้สถานศึกษาได้รับทรัพยากรที่เหมาะสม นอกจากนี้ การสื่อสารที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชนจะสร้างความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี สุดท้าย ผู้บริหารควรมีแผนจัดการความเสี่ยงที่มาพร้อมกับเทคโนโลยี เช่น ความปลอดภัยข้อมูล เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค Disruptive Technology

การปรับตัวของของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค Disruptive Technology มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้การบริหารจัดการและการพัฒนาการศึกษาสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถนำพาวงค์กรการศึกษาไปสู่ความสำเร็จในยุคนี้ได้ จำเป็นต้องมีบทบาทหลักหลายประการ ซึ่งแต่ละบทบาทมีความเชื่อมโยงกับการใช้เทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรมในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

1. บทบาทในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

Fullan [13] ได้กล่าวถึงบทบาทในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุค Disruptive Technology ไว้หลายประเด็นสำคัญได้ดังนี้:

1. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วม เน้นถึงความสำคัญของการสร้างวัฒนธรรมที่เปิดกว้างและเอื้อต่อการเรียนรู้ ที่ทุกฝ่ายทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความคิดสร้างสรรค์

2. การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง โดยการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

3. การพัฒนาทักษะและความรู้ใหม่ แนะนำให้ผู้บริหารจัดการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีใหม่ในการสอนและการบริหารจัดการ

4. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาไม่ใช่เพียงแค่การนำอุปกรณ์หรือโปรแกรมใหม่ ๆ เข้ามา แต่ยังรวมถึงการพัฒนาวิธีการสอนและการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวได้ตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

5. การประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เน้นถึงความสำคัญของการประเมินผลและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลและผลลัพธ์จากการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนเพื่อตัดสินใจและวางแผนพัฒนาการศึกษาในอนาคต

2. บทบาทในการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา

ในยุคที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการเป็นผู้สร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ เช่น การนำเทคโนโลยี VR (Virtual Reality) และ AR (Augmented Reality) มาใช้ในการสอนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีส่วนร่วมมากขึ้น การสร้างนวัตกรรมเหล่านี้ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารและการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างให้การทดลองและความคิดใหม่ ๆ ตามที่ สมชาย วงศ์วิเศษ [14] ได้กล่าวไว้ในหนังสือ การจัดการความรู้ (Knowledge Management) การจัดการความรู้ที่เป็นระบบภายในองค์กรถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างนวัตกรรม และผู้บริหารควรเป็นผู้กำกับดูแลการเก็บรวบรวม จัดเก็บ และเผยแพร่ความรู้เหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

3. บทบาทในการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ในยุคของ Disruptive Technology ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถรวบรวมและจัดการองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กรอย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็ความรู้ในรูปแบบข้อมูลที่ถูกรวบรวมในระบบดิจิทัลหรือความรู้ที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคลหรือทีมงาน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้โรงเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ที่มีคุณค่าในการพัฒนาการสอนและการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ Drucker [15] ได้กล่าวถึงบทบาทของการจัดการความรู้ในหนังสือ The Essential Drucker ว่า “ความรู้เป็นทรัพยากรสำคัญที่สุดขององค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล” และการจัดการความรู้ที่ดีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของทั้งองค์กรได้อย่างมหาศาล

4. บทบาทในการพัฒนาทักษะและศักยภาพบุคลากร

ในยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะของบุคลากรให้ทันสมัยและสามารถรับมือกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ การจัดอบรมและการพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ครูมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่มีอยู่ในระบบการเรียนการสอน ตัวอย่างการดำเนินการเช่นนี้พบได้ในแนวคิดของ สมชาย วงศ์วิเศษ [14] ที่ได้เห็นว่าผู้บริหารควรมีบทบาทในการสร้าง “วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้” ที่ส่งเสริมให้ทุกคนในองค์กรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. บทบาทในการสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กร

Hargreaves & Fink [16] ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุค Disruptive Technology ไม่ได้เป็นเพียงการตอบสนองต่อความท้าทายในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังคงคำนึงถึงความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการวางแผนและใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาองค์กรให้ก้าวไกล

ผู้บริหารควรพิจารณาปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างระบบการศึกษาที่สามารถพัฒนาต่อเนืองและยั่งยืนได้ เช่น การใช้ระบบจัดการข้อมูลแบบออนไลน์เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหาร หรือการนำเทคโนโลยีสีเขียว (Green Technology) มาใช้เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรในโรงเรียน

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค Disruptive Technology มีความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับตัวเพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สร้างนวัตกรรม พัฒนาบุคลากร และจัดการองค์ความรู้ล้วนเป็นหัวใจสำคัญที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถเติบโตและยั่งยืนในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญ

สรุป

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุค Disruptive Technology ต้องมีบทบาทสำคัญในการนำพาการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร โดยเน้นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการ ทั้งการสร้างนวัตกรรมในกระบวนการเรียนการสอน การจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาทักษะบุคลากรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องมีวิสัยทัศน์ในการวางแผนระยะยาวเพื่อความยั่งยืนขององค์กร ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาวัตกรรม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างคุณภาพการศึกษาในอนาคต ซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการและการเรียนการสอนอย่างมาก นักการศึกษาเห็นว่าผู้บริหารจำเป็นต้องเป็น ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่สามารถปรับตัวได้ทันกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการเรียนรู้ออนไลน์ โดยต้องสนับสนุนให้ครูและบุคลากรยอมรับการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องเป็น ผู้สร้างนวัตกรรม โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน เช่น การใช้ VR และ AR เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ

อีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญคือ การจัดการความรู้ ซึ่งผู้บริหารต้องสามารถรวบรวม จัดการ และเผยแพร่ความรู้ในองค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การเรียนรู้และการตัดสินใจมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะในยุคที่ข้อมูลมีความสำคัญมาก การจัดการความรู้ที่ดีจะช่วยให้ทั้งครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงทรัพยากรความรู้ได้ง่ายขึ้น ผู้บริหารยังต้องมีบทบาทในการ พัฒนาทักษะและศักยภาพบุคลากร โดยการฝึกอบรมและส่งเสริมการเรียนรู้ให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับ การสร้างความยั่งยืน โดยการวางแผนและใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิสัยทัศน์ เพื่อให้การบริหารงานและการเรียนการสอนในสถานศึกษามีความยั่งยืนในระยะยาว การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการข้อมูลจะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการบริหารงาน รวมถึงช่วยสร้างระบบการศึกษาที่สามารถพัฒนาและปรับตัวได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม

เอกสารอ้างอิง

- [1] Schwab, K. (2016). *The Fourth Industrial Revolution*. Crown Business.
- [2] Christensen, C. M., Dillon, K., & Duncan, D. S. (2016). *Competing Against Luck: The Story of Innovation and Customer Choice*. Harper Business.
- [3] Christensen, C. M. (2021). *Disruptive Innovation: The Christensen Collection*.
- [4] Robert C. Scharff and Thomas C. Lawton (2022). "Technological Innovation and Disruption: A Handbook" edited.
- [5] Karen M. Roberts. (2022) "The Impact of Disruptive Technologies on Business Models and

- Competitive Strategies*", University of California, Berkeley.
- [6] John H. Smith and Emily R. Johnson (2023). "Navigating Disruption: Strategies for Embracing Technological Change" in Harvard Business Review.
- [7] Michael S. Davis and Laura T. Brooks. (2023) "Disruptive Technologies: The Impact on Business and Society" in Journal of Business Research.
- [8] Liam J. Adams. (2023) "Disruptive Innovation and Organizational Change: An Empirical Study" Massachusetts Institute of Technology.
- [9] James A. Wilson and Rebecca L. Lee. (2024) "The Role of Disruptive Technologies in Organizational Transformation" in International Journal of Management Reviews.
- [10] สุขเมธ ตันติเวชกุล. (2561). *ปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัล: การบริหารจัดการในยุคที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [11] สมชาย ปรีชาวุฒิวงศ์. (2562). *การบริหารการเปลี่ยนแปลงในยุค Disruptive Technology*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [12] Williams, J. (2021). "Managing Schools in the Age of Disruption: Best Practices for School Leaders". Journal of Educational Administration.
- [13] Fullan, M. (2016). *Leading in a Culture of Change*. John Wiley & Sons.
- [14] สมชาย วงศ์วิเศษ. (2561). *การจัดการความรู้ (Knowledge Management)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [15] Drucker, P. F. (2001). *The Essential Drucker: The Best of Sixty Years of Peter Drucker's Essential Writings on Management*. New York: Harper Business.
- [16] Hargreaves, A. & Fink, D. (2006). *Sustainable Leadership*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.